

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL I. A. SKUNDO**

2023 m. gruodžio d. Nr. S-2023/ (7-2023/176)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininko Evaldo Raistensio, narių Jurgitos Narkevičiūtės (pranešėja), Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo I. A. (toliau – Pareiškėjas) 2023-10-29 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2023-10-25 sprendimo gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1354165 (toliau – Inspekcijos sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjas F. K. ir Inspekcijos atstovė H. U. 2023-11-28 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas su Inspekcijos sprendimu nesutinka, Komisijos prašo ginčijamą sprendimą panaikinti ir įpareigoti Inspekciją gražinti nepagrįstai išieškotą 3 312,58 Eur sumą. Paaiškina, kad Inspekcija atsisakė tenkinti 2023-10-25 prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-737151 (toliau – 2023-10-25 prašymas gražinti (įskaityti) permoką), vadovaudamasi tuo, kad nepateikta teismo nutartis, susijusi su permokos susidarymu. Pareiškėjas pabrėžė, kad tokia nutartis Inspekcijai buvo pateikta. Minėta nutartis perduota vykdyti Inspekcijai 2021-11-24 Vilniaus miesto apylinkės teismo raštu Nr. 1-35-1057/2020. Pasak skundo, neskundžiama 2023-08-31 nutartimi Vilniaus apygardos teismas nurodė, kad sumokėtos lėšos privalo būti gražintos ir jokių papildomų nurodymų negali būti priimta (pridedama).

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo)“ (toliau – Taisyklės), ir išnagrinėjusi Pareiškėjo 2023-10-25 prašymą gražinti (įskaityti) permoką, skundžiamu sprendimu nusprendė negražinti (neįskaityti) 2 372,58 Eur sumos Pareiškėjui, nurodydama, jog nepateikti pagal MAĮ 87 straipsnio 6 dalyje nustatytą tvarką nurodyti pateikti papildomi dokumentai, susiję su Inspekcijos neadministruojamo mokesčio, baudų, paskirtų pagal MAĮ ar kitus mokesčių įstatymus, ir kitų įmokų permokos susidarymu.

Taip pat skundžiamame sprendime negražinti 2 372,58 Eur sumos nurodyti papildomi motyvai: Pareiškėjas iki pranešime nurodyto termino nepateikė įsiteisėjusios teismo nutarties, kurioje nurodyta Pareiškėjui gražinti 2021-03-23 įmokos kodu 6801 mokėtą 2 372,58 Eur baudžiamajame procese teisėsaugos institucijų skirtą baudą. Inspekcija nurodė, jog MANO VMI

portale 2023-09-29 buvo parengtas ir suformuotas pranešimas Pareiškėjui Nr. (17.17-40) RES-162563 (mokesčių mokėtojo perskaitytas 2023-10-16), kad pateiktų įsiteisėjusią teismo nutartį, tačiau Pareiškėjas iki pranešime nurodyto termino teismo nutarties nepateikė.

Inspekcija atkreipė dėmesį į tai, jog Taisyklių 16 punkte reglamentuota, kad prašymui gražinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas, jam išnagrinėti ir sprendimui priimti mokesčių mokėtojas turi pateikti papildomus dokumentus ar duomenis (pavyzdžiui, teismo nutartis, nepateiktas už praėjusius laikotarpius pirmines ar patikslintas mokesčių deklaracijas ir kita), pagrindžiančius Inspekcijos administruojamų mokesčių permokos (skirtumo) susidarymą ir (arba) patvirtinančius Inspekcijos neadministruojamų mokesčių, baudų, paskirtų pagal MAĮ ar kitus mokesčių įstatymus, ir kitų įmokų sumokėjimą ar nepagrįstai išieškotas sumas.

Atsižvelgiant į tai, kad minėta bauda gali būti gražinta (įskaityta), vadovaujantis mokėtojų pateiktais prašymais ir įsiteisėjusiomis teismų nutartimis arba teismų paruoštomis pažymomis, kuriose turi būti nurodytos nepanaudotų įmokų sumos, sumokėjimo datos ir gražinimo priežastys, taip pat vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 6 dalies bei Taisyklių 16 ir 17 punktų nuostatomis, įvertinus tai, jog mokesčių mokėtojas nepateikė įsiteisėjusios teismo nutarties, mokesčių administratorius nusprendė negražinti (įskaityti) prašyme nurodytos sumos.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas tenkintinas, Inspekcijos 2023-10-25 sprendimas gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1354165 naikintinas.

Nagrinėjamu atveju, visų pirma, pasisakytina dėl nagrinėjamo ginčo ribų. Nors Pareiškėjas skunde Komisijai dėl ginčijamo sprendimo nurodė, kad Inspekcija nepagrįstai negražino 3 312,58 Eur sumos, tačiau pats Pareiškėjas Inspekcijai pateiktame 2023-10-25 prašyme gražinti (įskaityti) permoką, kurį išnagrinėjus priimtas ginčijamas Inspekcijos sprendimas negražinti 2 372,58 Eur sumos, buvo nurodęs gražinti būtent šią sumą (2 372,58 Eur). Komisijos posėdžio metu Pareiškėjas teigė, kad turėtų būti gražintina didesnė suma (3 312,58 Eur,) tačiau šias aplinkybes pagrindžiančių dokumentų / įrodymų nepateikė bei papildomų argumentų nenurodė. Inspekcijos atstovė Komisijos posėdžio metu paaiškino, kad mokestinis ginčas vyksta dėl ginčijamame sprendime nurodytos sumos (2 372,58 Eur).

Dėl aukščiau nurodytų aplinkybių, paminėtina, kad Komisija jau anksčiau priimtame 2022-03-08 sprendime Nr. S-39 (7-8/2022) buvo nustačiusi, jog Pareiškėjas bandė inicijuoti mokestinį ginčą dėl jam negražintos 940 Eur sumos (3 312,58 Eur – 2 372,58 Eur), tačiau Komisija nustatė, kad Pareiškėjas buvo teikęs Inspekcijai atskirą prašymą gražinti 940 Eur sumą ir Inspekcija 2022-01-21 sprendimu Nr. 331-17107 Pareiškėjo prašymo netenkino. Pareiškėjas dėl Inspekcijos 2022-01-21 sprendimo Nr. 331-17107 skundo su minėto sprendimo išvadas paneigiančiais įrodymais ir / ar aplinkybėmis Komisijai nebuvo pateikęs, t. y. mokesstinio ginčo dėl Inspekcijos 2022-01-21 sprendimo Nr. 331-17107 negražinti 940 Eur sumos neinicijavo. Nagrinėjamu atveju sprendina, kad Pareiškėjas vėl bando inicijuoti ginčą dėl Inspekcijos jam negražintos 940 Eur sumos (3 312,58 Eur – 2 372,58 Eur). Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, kadangi Pareiškėjas 2023-10-25 prašyme gražinti (įskaityti) permoką buvo nurodęs gražinti būtent 2 372,58 Eur sumą ir Inspekcijos sprendimas priimtas dėl 2 372,58 Eur sumos, Komisija Pareiškėjo skundą nagrinės ginčijamo Inspekcijos 2023-10-25 sprendimo Nr. 331-1354165 ribose. Pareiškėjo skundo dalis dėl 940 Eur sumos (3 312,58 Eur – 2 372,58 Eur) paliekama nenagrinėtina, kadangi Pareiškėjas skundo dėl Inspekcijos 2022-01-21 sprendimo Nr. 331-17107 nėra pateikęs.

Iš byloje esančios medžiagos matyti, kad Pareiškėjas 2023-10-25 pateikė prašymą gražinti jam 2 372,58 Eur sumą. Inspekcija šios sumos negražino, ginčijamame sprendime konstatavusi, kad Pareiškėjas nepateikė pagal MAĮ 87 straipsnio 6 dalyje nustatytą tvarką pareikalautų dokumentų (duomenų), t. y. Pareiškėjas nepateikė įsiteisėjusios teismo nutarties, kurioje nurodyta Pareiškėjui gražinti 2021-03-23 įmokos kodu 6801 mokėtą 2 372,58 Eur baudžiamajame procese teisėsaugos institucijų skirtą baudą. Pareiškėjas su tokia pozicija nesutiko

ir skunde Komisijai teigė, jog tokia nutartis Inspekcijai pateikta 2021-11-24 Vilniaus miesto apylinkės teismo raštu Nr. 1-35-1057/2020. Taip pat Pareiškėjas akcentavo, jog neskundžiama 2023-08-31 nutartimi Vilniaus apygardos teismas (toliau – VAT) konstatavo, kad sumokėtos lėšos privalo būti gražintos ir jokių papildomų nurodymų negali būti priimta. Nurodytina, kad Inspekcija nagrinėjama atveju nepateikė nei minėto Vilniaus miesto apylinkės teismo rašto, nei su šiuo raštu pateiktos teismo nutarties. Komisijoje esančioje ankstesnėje mokestinėje byloje, kurioje išnagrinėjus Pareiškėjo 2022-01-04 skundą dėl Inspekcijos 2022-01-04 sprendimo gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1161 buvo priimtas Komisijos 2022-03-08 sprendimas Nr. S-39 (7-8/2022), yra pateiktas minėtas Vilniaus miesto apylinkės teismo raštas ir kartu pateikta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) 2021-11-16 nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-187-303/2021. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, t. y. į tai, kad ginčo atveju Inspekcija nepateikė visų bylai išnagrinėti svarbių dokumentų, o Komisijoje esančioje ankstesnėje mokestinėje byloje šie dokumentai yra pateikti, Komisija apjungia šias dvi mokestines bylas ir ginčą nagrinėja šiose bylose esančių dokumentų / įrodymų pagrindu.

Komisija pažymi, kad ginčo dėl įmokos kodu 6801 Pareiškėjo 2021-03-23 į Inspekcijos sąskaitą sumokėtos 2 372,58 Eur sumos nėra. Įvertinusi LAT 2021-11-16 nutartį baudžiamojoje byloje Nr. 2K-187-303/2021, kuria LAT panaikino VAT 2021-01-22 nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. IA-19-932/2021 ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020-07-29 nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. I-35-1057/2020, pirminiame sprendime Komisija pažymėjo, jog konkrečiai ginčo baudos (2 372,58 Eur) suma minėtuose nuosprendžiuose nėra nurodyta, tačiau iš rezoliucinių nuosprendžių dalių matyti, jog Pareiškėjui buvo skirta 75 MGL (2447,90 Eur) dydžio bauda, į kurią įskaityta 2 MGL (75,31 Eur) dydžio suma (viena sulaikymo para prilyginama 2 MGL dydžio baudai, kuri įskaityta į Pareiškėjui paskirtą bausmę). Taigi Pareiškėjui buvo skirta galutinė 2 372,58 Eur dydžio bauda (2447,90 Eur – 75,31 Eur), kurią LAT minėta 2021-11-16 nutartimi panaikino. Komisija pirminiame sprendime konstatavo, kad Pareiškėjo 2021-12-14 prašymo dėl permokos (2 372,58 Eur) gražinimo pateikimo bei pirminio skundžiamo Inspekcijos sprendimo priėmimo metu nebuvo teisės akto (teismo procesinio sprendimo ar kito dokumento), kurio pagrindu Pareiškėjui būtų nustatyta pareiga sumokėti skirtą baudos sumą (2 372,58 Eur), todėl Komisija padarė išvadą, kad ši situacija atitinka permokos susidarymo sąlygas (MAĮ 2 straipsnio 12 dalis) ir ši aplinkybė galėjo sudaryti pagrindą gražinti Pareiškėjui susidariusią permoką, tačiau esant nustatytoms kitoms aplinkybėms (*Pareiškėjas nepateikė nekilnojamojo turto mokesčio deklaracijų už 2018 m., 2019 m. ir 2020 m., t. y. nepagrindė aplinkybės, jog neturi nepriemokų, kurioms padengt pirmiausia ir būtų panaudota jo turima permoka*), Komisija 2022-03-08 sprendimu Nr. S-39 (7-8/2022) Inspekcijos 2022-01-04 sprendimą gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1161 patvirtino. Taigi Inspekcijai jau 2022 m. buvo žinoma, kad, nesant kitų aplinkybių, 2 372,58 Eur suma Pareiškėjui yra gražintina.

Nagrinėjama atveju Pareiškėjas, pateikdamas Inspekcijai 2023-10-25 prašymą gražinti (įskaityti) permoką (2 372,58 Eur), mokesčių administratoriui papildomai pateikė ir VAT 2023-08-31 nutartį Nr. 1-01 1-54618-2017-7, kuria, nors Pareiškėjo skundas atmestas ir palikta galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023-08-01 nutartis, tačiau VAT nutartyje buvo aiškiai nurodyta, t. y. tekstas ne tik pabrauktas, tačiau ir paryškintas, kad „*Taigi nekyla jokių abejonių, kad VMI į kurios sąskaitą pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. liepos 29 d. nuosprendį, pakeistą Vilniaus apygardos teismo 2021 m. sausio 22 d. nuosprendžiu, F. K. 2021 m. kovo 23 d. pervedė 2 372,58 Eur (mokėjimo nurodymas Nr. 711), privalo gražinti I. A. pervestą pinigų sumą (2372,58 Eur), nes teismų procesiniai sprendimai, kurių pagrindu ši pinigų suma buvo sumokėta, yra panaikinti. Tuo pačiu konstatuotina, kad papildomai įpareigoti VMI gražinti I. A. sumokėtas pinigines lėšas nėra pagrindo*“. Komisijos vertinimu, mokesčių administratorius nagrinėjama atveju turėjo įvertinti ne tik Pareiškėjo pateiktą VAT 2023-08-31 nutartį (jos turinį), tačiau ir Komisijos pirminiame 2022-03-08 sprendime Nr. S-39 (7-8/2022), remiantis LAT 2021-11-16 nutartimi baudžiamojoje byloje Nr. 2K-187-303/2021, padarytą išvadą dėl Pareiškėjui gražintinos 2 372,58 Eur sumos, tačiau to nepadarė.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2013-09-09 nutartyje adm. byloje Nr. A-575-1517-13 yra išaiškinęs, jog sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisimą, nagrinėjančią tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žiūrėti, pavyzdžiui, LVAT 2008-11-19 nutartį adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-1898/2008, 2008-12-19 adm. byloje Nr. A⁷⁵⁶-2036/2008 ir kt.).

Įvertinus anksčiau aptartas aplinkybes, konstatuotina, jog mokesčių administratorius priimdamas sprendimą dėl permokos grąžinimo, duomenis, susijusius su pateikto prašymo pagrįstumu, vertino labai formaliai, atsižvelgdamas, kaip minėta, tik į VAT 2023-08-31 nutarties rezoliucinę dalį, taip pat neatsižvelgdamas ir nevertindamas Komisijos pirminio sprendimo išvados dėl Pareiškėjui grąžintinos 2 372,58 Eur sumos. Posėdžio Komisijoje metu Inspekcijos atstovė dėl susidariusios situacijos paaiškino, kad specialistė, rengusi Inspekcijos skundžiamą sprendimą, neįvertino VAT 2023-08-31 nutarties turinio, o atsižvelgė tik į nutarties rezoliucinę dalį. Inspekcijos atstovė paprašė Komisijos Pareiškėjo 2023-10-25 prašymą grąžinti (įskaityti) permoką perduoti Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

LVAT, aiškindamas MAĮ 32 straipsnio, nustatančio mokesčių administratoriaus pareigas, nuostatas, yra konstatavęs, kad mokesčių administratoriaus veikla privalo griežtai atitikti įstatymų reikalavimus, būti pagrįsta teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, tiesiogiai susieta su įstatymų pavestų funkcijų ir uždavinių įgyvendinimu (LVAT 2005-06-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-04-685/05, 2007-02-09 sprendimas adm. byloje Nr. A-180-127-07, 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1105-11). Pažymėtina, kad tinkamas motyvavimas apima ne tik tinkamą teisinio pagrindo nurodymą ir taikymą, bet ir reikalavimą priimame teisės akte nurodyti pagrindinius faktus (LVAT 2020-02-12 nutartis adm. byloje Nr. A-486-575/2020). Taip pat teismas ne kartą akcentavo, kad esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (LVAT 2012-07-20 sprendimas adm. byloje A-520-2294-12, 2012-08-03 nutartis adm. byloje Nr. A-444-2366-12, 2015-02-18 nutartis adm. byloje Nr. A-398-442/2015).

Nagrinėjamu atveju mokesčių administratorius ne tik turėjo visus duomenis / įrodymus apie Pareiškėjo turimą 2 372,58 Eur sumos permoką, kurią privalėjo grąžinti (*mokesčių administratorius nenustatė (nenurodė) jokių kitų priežasčių ginčo permokai negrąžinti, nes, priešingu atveju, šios priežastys būtų nurodytos ginčijamame sprendime ir žinomos Pareiškėjui*), tačiau VAT 2023-08-31 nutartyje Inspekcijai net paryškintai buvo nurodyta ginčo permoką Pareiškėjui grąžinti. Inspekcijos specialistės veiksmai nagrinėjamu atveju negali būti pateisinami jokiais aplinkybėmis. Kadangi Inspekcija neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo negrąžinti Pareiškėjui 2 372,58 Eur sumos, Komisija konstatuoja, kad Inspekcijos sprendimas naikintinas, o susidariusi ginčo 2 372,58 Eur permoka grąžintina Pareiškėjui.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 punktu, n u s p r e n d ž i a :

1. Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2023-10-25 sprendimą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1354165.

2. Pareiškėjo skundo dalį dėl 940 Eur sumos palikti nenagrinėtą.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį

sprendimą apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė